

Myndin, sum Nordys brúkar í samband við greinina um Smoguna er eitt sindur óheppin. Hon sýnir Sverra Ólasson, sum ikki er nakar hentleikatrolari, men ein vágstrolari við kvotu og fiskiloyvi í norskum og russiskum sjógvi

Smogan verður helst tøtt longu komandi ár

Norrra og onnur strandalond kunnu fáa heimild til at syrgja fyrri ar reglur fyrri fiskiveiðu á altjóða havi verða hildnar longu í 1996. Ein ST samtykt kann gerast eitt týðningarmikið amboð fyrri at steðga ella avmarkað fiskiskapin í Smoguni, hon kann eisini gerast eitt amboð at steðga komandi fiskiskapi eftir sild á Norðhavninum. Ein slík samtykt, kann í framtíðini geva norðmonnum møguleika at taka skip sum veiða í hesum økjum móti STsamtyktini um fiskiavmarkingar, skrivar Nordlys

» Gongur tað út sum vit rokna við, so fer ST at gera eina samtykt, sum gevur strandalondum rætt at hava eftirlit við fiskiskapi í altjóða sjógvi, sigur norski fiskimálaráðharrin Jan Henry T. Olsen við norska blaðið Nordlys í Tromsø.

Fiskimálaráðharrin hevur góðar vónir um, at nýggja ST-samtyktin kann koma fyrri á aðalfundinum í New York í juli og august í summar.

– Vit hava eisini góðar vónir um at samtyktin verður orðað soleiðis, at ikki bert er talan um vøkur orð. At samtyktin kann gerast eitt amboð hjá okkum at fáa skipað óskipaðan fiskiskap, sigur fiskimálaráðharrin.

– ST samtyktin fer at áseta reglur um hvør hevur loyvi at fiska, hvussu fiskiskapin skal fara fram og hvussu eftirlitið skal vera. Frá okkara síðu ynskja vit, at strandalondini skulu hava rætt til at hava eftirlit og at strandalondini møguliga skulu samstarva um hetta. Hetta inniber, at Noreg og Rusland kunnu vera saman um at ansa eftir Loyni-krókinum, sigur Jan Henry T. Olsen.

Á ST aðalfundinum verður eisini tosað um, at tey long, sum liggja kring eitt hav skulu í felag hava eftirlit við fiskiskapinum uttanfyri 200 fjórðingamarkið.

– Verður hetta endaliga úrslitið, so gera londini í

Norðuratlantshavi ein felagsskap, sum skal ansa eftir fiskiskapinum, sigur norski fiskimálaráðharrin.

Í áttatiárunum og í níutiárunum er fiskiskapin uttanfyri 200 fjórðingamarkið í støðugum vøkstri.

Norðmenn hava góðan stuðul í Kanada, sum hevur

givið Noreg fullan stuðul í at hava eftirlit við fiskiskapinum í Smoguni og kring Svalbard. Kanada hevur eisini ynski um at sleppa at hava eftirlit við bankunum, sum liggja uttanfyri 200 fjórðingamarkið í Kanada. Eitt nú Flemish Cap, Justinus

Framhald av síðu 2

vinnubankin á húsaðgang, fór Føroya Banki eisini – og sparikassar og Trygging. Hesin sami pástandurin – at Den Danske Bank fór at lata dóttirbanka sín í Føroyum fara av knóranum – var eisini høvuðsargumentið fyrri partabrevabýtinum 22. mars 1993. Um henda pástandin hevur Gørtznevndin seinni sagt: »Udvalget er af den opfattelse, at denne argumentation er ikke holdbar«.

Nú fáa vit at vita frá danskari síðu, at tað var neyðugt hjá landskassanum at yvirtaka Føroya Banka, tí hesin – sambært Den Danske Bank – ikki kundi liva við teirri kappingaravlagning, sum stóðst av, at almenningur peningur varð settur í Sjóvinnubankan.

So er tað, eg má spyrja: var almennur partapeningur í Sjóvinnubankanum ikki líka kappingaravlagandi fyrri Fossbankin? Um kappingaravlagning er grundgevingin fyrri, at landskassin skuldi yvirtaka Føroya Banka, má tað stórliga undra meg, at stjórnin var so bráð at siga á samráðingarfundinum 12. oktober 1993 – áðrenn føroyingar yvirhøvur fingi orðið fyrri seg – at statskassin fór ikki at vera við til at bjarga Fossbankanum.

Var grundgevingin harafturimóti – sum eg havi hildið hana verið – at landskassin skuldi forða fyrri, at alt tað føroyska figgjarkervið fór um koll, má eg kortini ása, at Fossbankin ikki hevði tann heilt stóra týðningin í hesum samhang.

Tann supersmarti

Tann dómarakanning, sum nú verður sett í verk, er rættiliga umfangandi. Leiklutur og ábyrgd hjá føroyskum og donskum myndugleikum, figgjareftirlitinum, figgjargrunninum og bankagrannskoðarum skal kannast.

Sjálv gongdin í bankunum er tó ikki við í hesum umfari. Tað kundi annars verið áhugavert at fingið meira at vita um, hví gongdin í bankunum fór av lagi. Men skal tað kannast, so eigur tað eisini at koma fram, at eisini í hesum føri

vóru tað danskarar, sum høvdu skyldina. Den Danske Bank hevði skyldina í 50-unum, 60-unum og 70-unum vóru teir báðir bankarnir samdir um at føra ein varman politikk.

Men fyrst í 80-unum sendi Den Danske Bank ein supersmartan yppara til Føroya at stýra Den Danske Bank, Føroya Deild. Hann blakaði alt varsemi á bláman. Nú skuldu bankarnir kappast, sum um Føroyar vóru eitt annað Wall Street. Kappingin elvdi til vitloysi: gongd kom á rentuspekulasjónina, og fólk vórðu undirdið í lánum. Gamaní hjá hvørjum manni at fáa eina mánaðarløn í láni at fara at ferðast fyrri sum alt annað. Tá so tey ábyrgdarleysu donsku kredittegløginu fylltu pening inn á marknaðin, leyp skriðan.

Dagin-fyrri politikkur

Síðani 6. oktober 1992 hevur tað almenna Danmark ført ein politikk í Føroyum, sum eg havi hug at kalla ein dagin-fyrri-politikk. Við hesum meini eg, at dagin fyrri samráðingarnar 12. oktober 1993 varð Fossbankin afturlatin. Dagin fyrri samráðingarnar í november í fjør vórðu hundræðtals útbúir føroyingar tiknir á bóli við húsarannsókn – og summir settir í geglíð.

Og nú hendi Gud hjálpi mær tað sama: dagin fyrri, at Løgtingið samtykti, at ein dómarakanning skal gerast, boðaði Fólkatingsins formaður – partamaður forsætisráðharrans – frá, at hetta fór neyvan at bera til.

Sum eitt kuriosum í dag-

in-fyrri-politikkinum fingi vit so eisini at vita sama dag, at meðan føroyingar skrifa í skráðini, kemur sjálv personalunionin at vitja.

Fleiri mætir danskarar hava síðani sagt, at tað er ikki rætt, sum Fólkatingsins formaður hevur sagt. Vil Løgtingið hava eina dómarakanning, so skal hon gerast, siga teir.

Vónir eru um, at hesaferð kann nakað fara at spyrjast burturúr. Ikki tí, at danskir myndugleikar nú heldur enn áður so gleivbeint lurtu eftir Landsstýrinum ella Løgtinginum ella føroysku tjóðini.

Orsøkin er ein heilt onnur: síðani 6. oktober 1992 hava danskir Tjølmiðlar hundræðtals okkum føroyingar so grovt, sum teir hava dugað at fantasera seg fram til. Men í seinastuni hevur ein journalistur á Jylland-Posten skrivað nakrar sakligar greinar um føroysk víðurskipti. Áðir tjølmiðlar hava tikið upp eftir hann. Ognú sleppur forsætisráðharrin ikki undan at gera so, sum Løgtingið vil.

Tað er eisini tíð uppá, at annað skil kemur á. Vit føroyingar eiga ikki framhaldið andi at ganga og skamma okkum. Mong mistøk eru gjørd. Men her eins og so mangan er neyðugt at finna rótna til støðuna.

Rótni liggur í einari óbrúkligari skipan í víðurskiptunum Føroya og Danmarkar imillum.

Ta skipanina hava danskarar gjørt. Tí hava teir skyldina.

Finnbogi Ísakson

JA!

Eg gerist haldari av Tíðindablaðnum Sosialinum og fáði blaðið 5 ferðir um vikuna.

225 kr./ársfj. (haldarar í Føroyum)

425 kr./ársfj. (haldarar í Danmark) ☐

340 kr. (haldarar í Danmark, 5 bl. í senn) ☐

Til ber altíð at gerast haldari og góldið verður bert fyrri bløðini, ið eftir eru av ársfjórðinginum.

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

Kannað postverkinum

Ókeyp
Sosialurin
rindar
postgjaldið

64

Tíðindablaðið
SOSIALURIN
Postboks 76,
FR-110 Tórshavn